

Forslag til:**Inatsisartutlov om Ombudsmanden for Inatsisartut.****Kapitel 1***Forholdet til Inatsisartut*

§ 1. Efter hvert valg til Inatsisartut samt ved embedsledighed vælger Inatsisartut en ombudsmand.

Stk. 2. Nyder ombudsmanden ikke længere Inatsisartut's tillid, kan Inatsisartut afskedige ombudsmanden.

§ 2. Afgår ombudsmanden ved døden, bestemmer Lovudvalget i Inatsisartut, hvem der skal udøve ombudsmandens funktioner, indtil Inatsisartut har valgt en ny ombudsmand.

§ 3. Medlemmer af Inatsisartut, Naalakkersuisut og kommunale råd kan ikke udføre hvervet som ombudsmand.

Stk. 2. Ombudsmanden skal have bestået juridisk kandidateksamen.

§ 4. Ombudsmanden kan med 6 måneders varsel forlange sig afskediget til udgangen af en måned.

Stk. 2. Ombudsmanden afskediges fra udgangen af den måned, hvori ombudsmanden fylder 70 år.

§ 5. Inatsisartut vælger efter hvert valg til Inatsisartut samt ved embedsledighed en sætteombudsmand, som skal fungere, når ombudsmanden som følge af inhabilitet er forhindret i at varetage sine opgaver.

Stk. 2. Foreligger der i en sag omstændigheder, der er egnede til at vække tvivl om ombudsmandens upartiskhed, fremsender ombudsmanden sagen til Lovudvalget i Inatsisartut, der herefter overgiver sagen til den af Inatsisartut valgte sætteombudsmand.

Stk. 3. Ombudsmanden må ikke uden samtykke fra Lovudvalget i Inatsisartut have hverv i offentlige eller private virksomheder, foretagender, institutioner eller foreninger.

§ 6. Ombudsmanden er i udførelsen af sit hverv uafhængig af Inatsisartut.

Stk. 2. Inatsisartut kan fastsætte almindelige bestemmelser om ombudsmandens virksomhed.

Kapitel 2

Ombudsmandens kompetence

§ 7. Ombudsmandens virksomhed omfatter alle dele af den offentlige forvaltning under Grønlands Selvstyre og kommunerne. Ombudsmandens virksomhed omfatter også frihedsberøvedes forhold på private institutioner m.v., hvor frihedsberøvelsen er sket enten i medfør af en afgørelse truffet af en offentlig myndighed, på opfordring af en offentlig myndighed eller med samtykke eller indvilligelse fra en offentlig myndighed. Endvidere omfatter ombudsmandens virksomhed børns forhold på private institutioner m.v., som varetager opgaver umiddelbart i forhold til børn.

Stk. 2. Ombudsmanden behandler ikke klager over nævn, der i betryggende former træffer afgørelse om tvister mellem private, selv om vedkommende nævn i anden sammenhæng betragtes som tilhørende den offentlige forvaltning.

Stk. 3. Såfremt selskaber, institutioner, foreninger m.v. ved lov eller administrativ beslutning helt eller delvist inddrages under de regler eller principper, der gælder for den offentlige forvaltning, kan ombudsmanden bestemme, at de pågældende organer i samme omfang skal være omfattet af ombudsmandens virksomhed.

§ 8. Ved bedømmelsen af den kommunale forvaltning skal ombudsmanden tage hensyn til de vilkår, hvorunder det kommunale styre virker.

§ 9. Folkekirken er, i det omfang Grønlands Selvstyre kan fastsætte bestemmelser om kirkelige forhold, omfattet af ombudsmandens virksomhed, bortset fra spørgsmål, der direkte eller indirekte vedrører kirkens lære eller forkyndelse.

§ 10. Ombudsmanden afgiver en årlig beretning til Inatsisartut om sin virksomhed. Inatsisartut behandler beretningen på sin ordinære efterårssamling. Beretningen offentliggøres.

Stk. 2. Såfremt ombudsmanden giver meddelelse om en sag til Inatsisartut, til vedkommende medlem af Naalakkersuisut eller til en kommunalbestyrelse, jf. § 23, eller ombudsmanden omtaler en sag i sin årlige beretning, skal ombudsmanden i meddelelsen eller beretningen give oplysning om, hvad pågældende, som undersøgelsen har været rettet mod, har anført til sit forsvar.

§ 11. Bliver ombudsmanden opmærksom på mangler ved gældende love vedtaget af Inatsisartut, gældende landstingslove, landstingsforordninger eller administrative bestemmelser, skal ombudsmanden give Inatsisartut og vedkommende medlem af Naalakkersuisut meddelelse herom. Med hensyn til mangler ved kommunale bestemmelser skal ombudsmanden give meddelelse til vedkommende kommunalbestyrelse.

§ 12. Klager over de i § 7 nævnte myndigheder med videre kan indgives til ombudsmanden af enhver. Den, som er berøvet sin frihed, har ret til i lukket skrivelse at rette henvendelse til ombudsmanden.

Stk. 2. Klageren skal angive sit navn og en adresse, hvortil ombudsmanden kan sende meddelelser til klager om klagens behandling.

Stk. 3. Klage skal indgives inden et år efter, at forholdet er begået.

Stk. 4. Ombudsmanden kan i særlige tilfælde forlænge fristen i stk. 3.

§ 13. Klager over forhold, som kan påklages til en anden forvaltningsmyndighed, kan ikke indgives, før den øverste administrative myndighed har truffet afgørelse om forholdet.

§ 14. Ombudsmanden afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

Stk. 2. Beslutter ombudsmanden at afvise en klage, skal ombudsmanden så vidt muligt give vejledning om andre klagemuligheder.

§ 15. Ombudsmanden kan af egen drift tage en sag op til undersøgelse.

Stk. 2. Ombudsmanden kan gennemføre generelle undersøgelser af en myndigheds behandling af sager.

§ 16. Ombudsmanden kan undersøge enhver institution eller virksomhed samt ethvert andet tjenestested, der hører under ombudsmandens virksomhed. I forbindelse med en sådan undersøgelse kan ombudsmanden, ud over hvad der følger af §§ 19-20, bedømme forhold vedrørende en institutions eller myndigheds indretning og drift samt forhold vedrørende behandlingen af og aktiviteterne for institutionens eller myndighedens brugere ud fra almenmenneskelige og humanitære synspunkter.

§ 17. Ombudsmanden varetager opgaven som den nationale forebyggende mekanisme i henhold til valgfri protokol af 18. december 2002 til FN-konventionen om tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf i overensstemmelse med protokollens bestemmelser.

Kapitel 3

Ombudsmandens sagsbehandling

§ 18. Myndigheder m.v., der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, er forpligtet til at meddele ombudsmanden de oplysninger samt udlevere de dokumenter med videre, som forlanges af ombudsmanden.

Stk. 2. Ombudsmanden kan afkræve myndigheder m.v., der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, skriftlige udtalelser.

Stk. 3. Ombudsmanden kan indkalde personer til for retten at afgive forklaring om forhold, som er af betydning for ombudsmandens undersøgelser. Forklaringerne afgives efter reglerne

om retsforhør.

Stk. 4. Ombudsmanden kan besigtige enhver institution eller virksomhed samt ethvert andet tjenestested, som benyttes af de i § 7 nævnte myndigheder med videre til udførelsen af deres opgaver, og har adgang til samtlige lokaler.

Stk. 5. Ombudsmanden har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til at inspicere private institutioner m.v., hvor personer er eller kan blive berøvet deres frihed, jf. § 7, stk. 1, 2. pkt., og private institutioner m.v., som varetager opgaver umiddelbart i forhold til børn, jf. § 7, stk. 1, 3. pkt. Politiet yder om nødvendigt bistand til gennemførelsen.

§ 19. Ombudsmanden undersøger, om myndigheder eller personer, der er omfattet af ombudsmandens virksomhed, handler i strid med gældende ret eller på anden måde gør sig skyldige i fejl eller forsømmelse ved udførelsen af deres opgaver.

Stk. 2. Principperne i landstingsloven om sagsbehandling i den offentlige forvaltning finder, med undtagelse af de principper, som ligger til grund for reglerne om aktindsigt, tilsvarende anvendelse for ombudsmandens sagsbehandling.

§ 20. Ombudsmanden kan fremsætte kritik, afgive henstillinger samt i øvrigt fremsætte sin opfattelse af en sag.

§ 21. Ombudsmanden må ikke udtale kritik, afgive henstilling med videre, før vedkommende myndighed eller person har haft lejlighed til at udtale sig.

Stk. 2. Ombudsmanden kan bestemme, at en høringskrivelse, en foreløbig udtalelse, en foreløbig redegørelse eller en foreløbig rapport vedrørende et projekt, som ombudsmanden har taget op af egen drift, jf. § 15, først er undergivet aktindsigt efter landstingsloven om offentlighed i forvaltningen og landstingsloven om sagsbehandling i den offentlige forvaltning, dagen efter at den endelige udtalelse, redegørelse eller rapport er sendt til vedkommende myndighed.

§ 22. Ombudsmanden kan henstille, at der meddeles fri proces i anledning af forhold, der er omfattet af ombudsmandens virksomhed.

§ 23. Såfremt ombudsmandens undersøgelse af en sag viser, at der i den offentlige forvaltning må antages at være begået fejl eller forsømmelser af større betydning, skal ombudsmanden give meddelelse om sagen til Lovudvalget i Inatsisartut. Ombudsmanden skal endvidere give meddelelse om sagen til vedkommende medlem af Naalakkersuisut eller til en kommunalbestyrelse.

§ 24. Sager, der anlægges i den borgerlige retsplejes former mod ombudsmanden i anledning af ombudsmandens afgørelser, udtalelser med videre, kan efter påstand fra ombudsmanden afvises.

Kapitel 4

Organisatoriske forhold

§ 25. Ombudsmanden lønnes som den øverste embedsmand i Bureau for Inatsisartut. Derudover kan ombudsmanden tildeles et personligt tillæg. Ombudsmanden har ved sin til- og fratræden ret til frirejse og flyttegodtgørelse. Ombudsmanden har ret til anvisning af personalebolig efter de herom gældende regler.

Stk. 2. Ombudsmanden modtager pension efter de for medlemmer af Naalakkersuisut gældende regler. Pensionsbidrag og egenbidrag beregnes på grundlag af ombudsmandens løn, medregnet et eventuelt personligt tillæg, jf. stk. 1, 2. pkt.

Stk. 3. Ombudsmanden har ret til eftervederlag, som optjenes efter de for medlemmer af Naalakkersuisut gældende regler. Eftervederlaget beregnes på grundlag af ombudsmandens løn, medregnet et eventuelt personligt tillæg, jf. stk. 1, 2. pkt. Ombudsmanden kan ikke oppebære eftervederlag efter udgangen af den måned, hvori ombudsmanden fylder 70 år.

Stk. 4. Må ombudsmanden fratræde uden varsel, bevarer ombudsmanden sin løn, herunder et eventuelt personligt tillæg, i 3 måneder fra udgangen af den måned, hvor ombudsmanden fratræder. Afgår ombudsmanden ved døden inden denne periodes udløb, tilkommer den del af lønindtægten, som ikke er udbetalt ved dødsfaldet, ombudsmandens ægtefælle, eller hvis ombudsmanden ikke efterlader sig ægtefælle, ombudsmandens børn, der er berettiget til børnepension. Så længe der udbetales løn, sker der ikke udbetaling af eftervederlag eller pension.

§ 26. Ombudsmanden antager og afskediger selv sine medarbejdere. Disses antal, løn og pension fastsættes i overensstemmelse med reglerne i Forretningsordenen for Inatsisartut.

Stk. 2. Ombudsmandens budget er en del af budgettet for Inatsisartut.

Stk. 3. Regler for ombudsmandens regnskabsaflæggelse og revision fastsættes i Forretningsordenen for Inatsisartut.

Stk. 4. Ombudsmanden er ansvarlig for sin bogføring og sin økonomiske forvaltning.

Stk. 5. Såfremt ombudsmanden til løsningen af sine organisatoriske opgaver rekvirerer ydelser eller bistand fra myndigheder med videre, som er undergivet ombudsmandens kontrol, indgår ombudsmanden aftale med den pågældende myndighed om opgavens udførelse.

§ 27. Ombudsmanden kan bestemme, at en af medarbejderne midlertidigt skal udøve ombudsmandens funktioner.

§ 28. Ombudsmanden har tavshedspligt med hensyn til de forhold, som ombudsmanden bliver bekendt med under udøvelsen af sin virksomhed, såfremt hemmeligholdelse ifølge sagens natur er påkrævet. Tavshedspligten ophører ikke, når ombudsmanden fratræder sin stilling. Den samme forpligtelse påhviler ombudsmandens personale.

Stk. 2. Ombudsmanden kan bestemme, at personer, virksomheder og administrative myndigheder, som ombudsmanden indgår samarbejdsaftaler med, har tavshedspligt med hensyn til

fortrolige oplysninger, som ombudsmanden videregiver til den pågældende myndighed, person eller virksomhed uden at være forpligtet hertil.

§ 29. Betegnelsen ombudsmand eller anden betegnelse, der er egnet til forveksling hermed, må ikke benyttes, medmindre det er hjemlet i en af Inatsisartut vedtaget lov.

Kapitel 5

Ikrafttræden m. v.

§ 30. Denne lov træder i kraft 1. november 2026.

Stk. 2. Samtidig ophæves Inatsisartutlov nr. 7 af 1. juni 2017 om Ombudsmanden for Inatsisartut.

Stk. 3. Klager indgivet til ombudsmanden inden denne lovs ikrafttrædelse behandles dog efter Inatsisartutlov nr. 7 af 1. juni 2017 om Ombudsmanden for Inatsisartut.

Grønlands Selvstyre, den x. xx.xxx 2026

Formanden for Naalakkersuisut